

Gazeta Olsztyńska.

OGŁOSZENIA

»Gazeta Olsztyńska«
z dodatkiem »Gość Niedzielny« wychodzi
trzy razy tygodniowo i to na wtorek,
czwartek i sobotę. — Kosztuje kwartalnie w dru-
karni 80 fen., na pocztach 1 markę, z o-
dnoszeniem do domu 1 m. 25 fen.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie: młody, stary.

przyjmują się po 15 fenygów od miejsca wiersza
korpusowego. Reklamy 20 fenygów od wiersza. —
Listy adresować: »Gazeta Olsztyńska« Allen-
stein O./Pr. — Drukarnia znajduje się w ulicy
Dolnej-kościelnej (Unterkirchenstrasse) 12.

Dziś: Maryi Magdaleny.
Jutro: Apolinary B. i M.
Pojutrze: Krystyny P.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Dziś wsch. słońca 4 0 za. 8 11.
Jutro „ „ 4 2 „ 8 9.
Pojutrze „ „ 4 4 „ 8 8.

O miłości ojczyzny ze stanowiska katolickiego, przez X. X.

(Ciąg dalszy.)

Każdy też naród ucisk mowy czuje tak, jakby wrywano mu język, który ma w ustach i dla tego słusznie na jedno i drugie używamy wyrażenia tego samego (Spirago, Volkskatechismus); jeżeli zaś ten język jest w pełnym rozwoju, jeżeli w dodatku w innym kraju jest panującym, posiada piśmiennictwo i umiejętność, wtedy nigdy się podda owemu bezczeszczeniu (Max Nordau), t. j. aby go poniżyć na stanowisko gwary wyrobników a usunąć ze szkoły, kościoła i sali obrad. Tenże pisze dalej: Pogwałcona narodowość staje się wtedy wrogiem swej prześladowczyni, kąsa wściekle pięść, która usiłują ją skrzepować, wykrzykuje rozpaczliwie o pomoc, gdy jej mówić nie pozwalają i ze zrozpaczeniem nateżeniem stara się rozsadzić budowę państwa, które nie jest dla niej schronieniem lecz więzieniem nieludzkim.

Najboleśniej zaś dla narodu, gdy widzi się poniżonym nawet w stosunkach kościelnych, a jednak niestety u niektórych księży niemieckich zaślepienie doszło do tego stopnia, że woła zniechęcać do siebie lud polski i osłabiać w nim wiarę, pchając go w ręce socjalistów i innych partii przewrotu, niż pozwalać na nabożeństwa w języku ojczystym, byle tylko pamiętaniem jego języka pozyskać kilku członków dla narodowości niemieckiej. Bolesno to pisać o tem, ale prawda nadewszystko.

5. Gdy robotnicy mają imateriał i narzędzia potrzebne, mogą utworzyć budynek; Ojczyzny jednak nie ma tam, gdzie nie ma zwyczajów osobnych. Ojczyzna to bowiem wyrobiła nam zwyczaje, jakimi różnimy się, choć nie tak mocno, jakby to być mogło, gdyż niestety coraz więcej zatracamy starych zwyczajów dobrych n. p. obrzędów, rozmaitych tradycji rodzinnych albo owych pięknych ubiorów, a naśladujemy obcych, od których pochwytyjemy nawet to, co u nich złe lub szpetne, ale nie naśladujemy ich także w dobrem. A przecież Kościół nam wskazówką, jak dawne należy zachowywać zwyczaje, pozwalając pojedynczym narodom na niejedne właściwości w nabożeństwie, byleby nie podkopywały jedności wiary i obyczajów.

6. Gdy budynek już stanął, rozmaite przechodzi nieraz koleje; podobnie każda Ojczyzna przechodzi koleje rozmaite. Przeko ten wyraz »Ojczyzna« przypomina to, co przechodziła i przechodzi ta nasza ziemia i co przodkowie nasi przeszli a my przechodzić musimy. Przypomina nam tedy, że niegdyś byliśmy wyniesieni wysoko ponad inne narody, jak góra Sycylijska w Ziemi świętej, dzisiaj zaś z tego wszystkiego pozostały lzy i cierpienia, rany powstają coraz nowe, zanim zablizną się stare, a do tego, co najsmutniejsze — rany zadane i zadawane dotąd także przez własnych synów tej matki dzisiaj nieszczęśliwej. Nam tedy obok wzruszenia to słowo „Ojczyzna“ sprawia smutek, bo przypominają nam losy

żydów, zostających w niewoli babilońskiej, bo przypomina nam się prorok Jeremiasz na gruzach Jerozolimy, wołając żałośnie w imieniu Bożem (Jer. 9. 15—16): »Oto ja nakarmię lud ten piólnem i napoję go wodą żółci i rozproszę je między narody, których nie znali sami i ojcowie ich; przypominają się narzekania tegoż samego proroka (Treny 1. 1): »Jako siedzi samo miasto pełne ludzi: stało się jak wdowa pani narodów, księżna powiatów stała się holdowną!«

Z powodu naszego smutnego położenia, lepiej od narodów szczęśliwych możemy zdać sobie sprawę, czem jest kwestya narodowościowa, jak to zauważa przytaczany Max Nordau: »Co właściwie — mówi tenże — oznacza kwestya narodowościowa, o tem nie ma najmniejszego pojęcia ten, kto spokojnie mieszka wśród swych współplemieńców jako obywatel gminy i państwa, tworzących narodową jedność i kto nie potrzebuje się obawiać, iżby był postawionym w sytuacji zmuszającej go do wstyżenia się lub zapierania własnego języka.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Co tam słyhać w świecie?

— Niemcy. Nuncyuszem przy dworze bawarskim w Monachium ma zostać tytularny arcybiskup ks. Macchi, który już różne wyższe stanowiska kościelne zajmował, a od roku zeszłego był nuncyuszem w Brazylii. Nowy nuncyusz liczy 57 lat i nie umie po niemiecku. Gazetom niemieckim to się nie podoba, chociaż rząd bawarski nie miał przeciwko temu nic do nadmienia. Nuncyaturę w Monachium obejmie dopiero ks. arcybiskup Macchi w jesieni. Trudno w ogóle było wynaleźć odpowiedniego prałata na stanowisko nuncyusza w Monachium i ta rzecz dość długo się przeciągała.

— Gubernatorem słowiańskiej Bośni i Hercegowiny ma być Polak! Cesarz austriacki zamianuje gubernatorem ziem południowo-słowiańskich Bilińskiego, byłego członka Koła polskiego i profesora ekonomii przy uniwersytecie krakowskim. Rząd austriacki zamianuje Polaka, ponieważ wykazało się, że serbska ludność słowiańska Bośni i Hercegowiny najwięcej posiada zaufania do urzędników polskich, jako Słowian.

— Niemcy nie chcą płacić na teatry germanizatorskie! Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej w Mysłowicach na Ślązku magistrat postawił na porządku obrad wniosek o uchwalenie funduszu na teatr germanizatorski i to w kwocie 900 m. rocznie. Wniosek magistratu atoli przepadł. Za wnioskiem padło 10 głosów przeciw 12.

— Rosya. Biskup wileński Zwierowicz wraca do Wilna! Skazania na wysyłkę do Tweru z poduszeczenia gubernatora wileńskiego Wahla, ks. biskup Zwierowicz wraca na swe stanowisko do Wilna. Donoszą o tem pismom lwowskim. Ks. biskup Zwierowicz wywołal niesłychane objawy sympatyj ze strony samych Rosyan. — Podczas tryumfalnego pochodu, jaki urządzono dla wyjeżdżającego, studenci ro-

syjscy wystąpili tłumnie, a delegat ich, gdy z odkrytymi głowami stali, przemówił: »My prawosławni ciebie prosimy o błogosławieństwo.«

— Rosya. Do wiedeńskiej »Arbeiter Ztg.« donoszą, że ruch rewolucyjny w Rosyi ogarnął już nawet młodzież w rosyjskich prawosławnych seminariach duchownych. W seminarium tambowskiem przyszło już w roku zeszłym do otwartego buntu przeciwko władzy duchownej i profesorom popom, a w tym roku wybuchły zaburzenia w seminarium nowogrodzkim i kilku innych. Synod wydał z powodu tego surowe zarządzenia, grożące wychowawcom seminarijnym w razie najmniejszego oporu wydaleniem. — Złe by było, gdyby młodzież po seminariach duchownych miała holdować ideom nihilistycznym, ale despotyczne rządy zwykły doprowadzać do takich ostateczności.

— Warszawa otrzyma samorząd! Ministerstwo spraw wewnętrznych opracowało projekt, który zniesie dotychczasowy stosunek zawisłości w sprawach samorządu Warszawy i innych miast polskich od centralnego rządu w Petersburgu. Dotychczas było tak, że kredyt chociażby najdrobniejszy jakiegokolwiek miasta musiał być potwierdzony przez ministra spraw wewnętrznych, ponieważ rząd nie miał zaufania do polskiej ludności miejskiej. Projekt ten — jak pisze urzędowy »Warszawski Dniownik« — posiada wielką wagę dla ludności polskiej.

— Próbką pruskiego szowinizmu. Czytamy w »Kuryerze Warsz.«:

»Mieszka w Warszawie inżynier — polak, ożeniony z niemką. Poślubił ją jeszcze w czasach studenckich, przewiózł z Berlina do kraju, nauczył ją mówić i czuć po polsku. Z małżeństwa tego urodził się przed kilkunastu dniami syn, a szczęliwa matka, pragnąc swych krewnych berlińskich zawiadomić o miłym zdarzeniu rodzinnem, prosiła męża, aby zwyczajem niemieckim przesłał do »Lokalanzeigera« anons stereotypowy: »Die Geburt eines gesunden Knaben beehren sich anzuzeigen« itd. Pod anonsem był podany adres: »Warschau, ulica Włodzimierska« i numer. W dwa dni po wydrukowaniu ogłoszenia poczta przynosi do domu inżyniera list ze stemplem pocztowym Berlina. List był podpisany całym imieniem, nazwiskiem i adresem jakiegoś Niemca, a zawierał takie kwiatki retoryczne: »Ty psie polski!« »Czemuż się chwalisz swym szczeniakiem?« »Jakiem prawem podpisujesz się von?« »U was każdy pies jest szlachcicem! Jak śmiesz zapaskudzać nam pisma niemieckie takimi anonsami?« itp. List ten przypadkiem dostał się do rąk położnicy-rekonwalescentki, która po przeczytaniu ciężko się rozchorowała i do dnia dzisiejszego znajduje się w rozstroju nerwowym. Ojciec zmartwiony i drżący z oburzenia, przyniósł mi do redakcyi tę próbkę kultury niemieckiej, która, sądząc z formy stylowej, pochodzić musi od człowieka z pewnym wykształceniem, i prosił o radę co zrobić? Odpowiedziałem: Wytoczyć proces o obelgę, dołączyć do skargi świadectwo lekarskie, ogłosić list w pismach poznańskich i

Kto chce tanio kupić bawełny, niech ją kupi u
L. HIRSCHFELDA, w Olsztynie, ulica Prosta.

Z dawniejszych zakupów jestem jeszcze wsta-
nie sprzedawać

bawełnę

po następujących **tanich cenach:**

Ciemno niebieska, do prania, pojedyncza Nr. 16
funt **1,20 - 1,60 M.**
Czerwona, do prania, kręcona, Nr. 16
funt **1,40 - 1,80 M.**
Ciemno niebieska, do prania, kręcona Nr. 16
funt **1,30 M.**
Czerwona, do prania, pojedyncza Nr. 16
funt **1,20 M.**
Bielona, pojedyncza Nr. 16
" **0,80 "**
Bielona, kręcona, Nr. 16
" **1,00 "**
Niebielona, kręcona, do płótna Nr. 16
funt **0,85 M.**
" pojedyncza, Nr. 16
" **0,65 "**
Brunatno szara pojedyncza
" **0,90 "**
Brunatno szara kręcona
" **1,10 "**
Farbowane bawełny we wszystkich kolorach, kręcone i
niekręcone I. jakości są do nabycia u

L. Hirseckfelda,

✦ w **OLSZTYNIE, ulica Prosta.** ✦

Kto chce tanio kupić bawełny, niech ją kupi u
L. HIRSCHFELDA, w Olsztynie, ulica Prosta.

Tapety,

Farby gotowe do malowania,
fyrnysy, laki, pendzle, szablony
poleca bardzo tanio

E. Kunigk,

Olsztyn, ulica Prosta 33.

Moje budynki

przy szosie Gutsztackiej nr. 49, obejmujące 7 pomieszczeń, szopa, stajnia dla koni i chlewki dla świń, z ogrodem stosownym do każdego interesu, chcę zaraz z wolnej ręki sprzedać

Józef Hosenberg,
Olsztyn, szosa Gutsztacka nr. 49.

Posiadłość

moją w Kronowie, zaraz przy wsi, p. Wartemborkiem, składającą się z 55 morgów, w tem 38 morgów pszennej roli, łąki, lasek i torfowiska, dom mурowany szopa i stodoła drewniana -- zamierzam sprzedać natychmiast. Cena według umowy.

August Nigbur.

Posiadłość,

składająca się z 6 mórg roli, łąka, wszystko wydrenowane, nowe budynki w porządku, chcę z wolnej ręki sprzedać.

Józef Czodrowski
w Redykajnach.

Dobrowolna sprzedaż.

Od mej posiadłości chcę sprzedać około 60 mórg pszennej roli w dobrej kulturze, w bliskości lasu, stacyi kolei i tartaka, w całości lub w dwóch częściach. Oddałbym też zaraz połowę sprzętu. Kto i gdzie? powie ekspedycya „Gazety Olsztyńskiej“.

Autol

najlepszy olej do motorów.

H. Möbius i Svn,
Hanower, Londyn, Bazylea.

Swieże śledzie Mathies,

bardzo piękne, sztukę po 4 fen. poleca

G. Eschholz Następca,
właściciel **M. Steiner,**
Olsztyn, rynek 18/19.

Zbieraczy

grzybów

upraszam o przynoszenie mi prawdziwych grzybów (pileków). Grzyby muszą być całe, młode i zupełnie wolne od robactwa, a przytem suszone na słońcu.

J. Woythaler.
Olsztyn.

Swiezo nadeszły:

najlepsze

Śledzie Matties*

sztukę po 4 fen.
dalej **wielkie śledzie do pieczenia** albo **zamarynowania** stosownie, sztuka po 5 fen.
Aug. Lubowski.

Sprzedaż drzewa.

Sprzedaż drzewa odbędzie się dnia 30 bm., to znaczy we środę od godz. 9 rano w Gipsowie i wprowadzia na drzewo budolecwe w lesie gipsowskim. a na drzewo opałowe w Kronowie, Gipsowie i Kękitach.

świece woskowe

gwarantowane czyste,

jako

cepezynowe świece

poleca bardzo tanio

Paweł Hirschberg,

dawniej **F. Rogalla.**

Polskie powinszowania,

na imieniny i urodziny poleca we wielkim wyborze

drukarnia „Gazety Olsztyńskiej.“

Juliusz Bluhm,

Olsztyn, rynek 12 (pod sieniami).

Wyprzedaż resztek i sezonowa

Na sprzedaż jest wystawionych

kilka tysięcy metrów resztek i odkrawków

w drukowanych materyach do prania, barchanowych, płótnach, negliżach, inletach, materyi na pościelę, wełnianych i jedwabnych materyach na suknie, materyach na ubrania dla mężczyzn itd.

po **nadzwyczaj tanich cenach.**

Ta rzadko korzystna nadzwyczajna wyprzedaż trwać będzie tylko **krótki czas.**

Będąca jeszcze w zapasie **konfekcyę dla kobiet i dzieci** jest znacznie w cenie zniżona.

* **Nowo urządzoney** *

zakład dla pięknej krawieczyn damskiej.

Różańce,

szkaplerze,

obrazki

w książkę do nabożeństwa, poleca

drukarnia „Gazety Olsztyńskiej“
w **Olsztynie,**

wprost głównej bramy kościoła katolickiego.

Paweł Hirschberg, Olsztyn

dawniej **F. Rogalla**

poleca ze swych starych zapasów składowych

Wina z beczki:

Barcelone fason	za litr	1,00 Mrk.	przy 5 litr	0,90 Mrk.
Samos wybór	»	1,10 »	»	1,00 »
Lakrime Christi (Malaga)	»	1,60 »	»	1,50 »
Afrykański muskat	»	2,00 »	»	1,90 »
Wino Vermouth di Torino	»	2,00 »	»	1,90 »
Cap Cherry	»	2,20 »	»	2,10 »

Biały i czerwony Portwein od 1,50 Mrk. za litr.
Rum do groku w znanej dobroci od 1,50 Mrk. za litr. począwszy.

Specjalny cenik win we fiaskach przesyłam bezpłatnie i franco.